

FORORD

Det veterinære Sundhedsråd blev oprettet den 1. juli 1851. Baggrunden var et udbredt ønske blandt dyrlæger om at få etableret et veterinært Sundhedskollegium, der som landets øverste myndighed i veterinære forhold kunne rådgive regeringen i spørgsmål vedrørende husdyrbestandens sundhed. Bag dette ønske lå også en hensigt om at reorganisere Veterinærskolen, der stadig lå på Christianshavn. Skolens to første forstandere, P. C. Abildgaard og Erik Viborg, havde i stor udstrækning udøvet en direkte rådgivning for regeringen i veterinærfaglige spørgsmål, men efter Viborgs død (1822) var det blevet stadig mere klart, at der måtte en mere fast funderet institution til at varetage dette arbejde. En del faglige og politiske diskussioner fulgte. Først i 1849 blev nedsat en kommission til ordning af skolens og veterinærvæsenets forhold, men den opløstes, inden den havde afgivet betænkning. I stedet blev Veterinærskolens lærere anmodet om en udtalelse. I januar 1851 fremkom en delt indstilling til regeringen. Lærerrådets flertal gik ind for etableringen af et rådgivende organ, der derefter oprettedes ved kongelig resolution af 8. juni 1851 under navnet Det veterinære Sundhedsråd.

I de følgende 80 år arbejdede Rådet helt overvejende med overordnede opgaver i forbindelse med overvågning af husdyrsundheden i Danmark. Rådet skulle føre tilsyn med sundhedstilstanden og foreslå regeringen forholdsregler mod tabvoldende sygdomme. En af Rådets store opgaver i de første år var desuden at medvirke ved den nævnte reorganisering af Veterinærskolen, som havde trængt sig stadig stærkere på og som endte med oprettelsen af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og Veterinærskolens flytning til Frederiksberg i 1858.

Rådets opgaver i de første årtier efter oprettelsen afspejler dets funktion som tilsynsførende med husdyrenes sundhed, især vedrørende smitsomme sygdomme. For eksempel optog snive, ondartet lungesyge og hundegalskab meget af Rådets tid.

Rådet fremsatte tidligt forslag til en lov om husdyrenes smitsomme sygdomme (vedtaget 1857) og arbejdede meget for gennemførelse af forsvarlig kontrol med slagtesteder.

Allerede i 1853 foreslog Rådet, at der blev ansat en veterinærfysikus, som skulle stå for den daglige ledelse af veterinærvæsenet, men stadig under Sundhedsrådets overhøjhed. Den første veterinærfysikus blev H. C. Tscherning (udnævnt 1858). Senere bestemtes det, at veterinærfysikus skulle være født medlem af Rådet. Den første praktiserende dyrlæge - R. C. Høyer, Herfølge - blev medlem af Rådet i 1859.

I 1890'erne sås en begyndende ændring af Rådets arbejdsopgaver: Det blev stadig mere almindeligt at rådspørge Rådet i civile retssager vedr. handel med husdyr. I midten af 90'erne var antallet af den type sager steget til ca. 100 pr. år, i 1905 behandledes over 200 handelssager. Med vedtagelsen af den første lov om voldgift i tvistigheder angående handel med husdyr (1907) steg antallet af handelssager kraftigt, og Rådet, der hidtil havde påtaget sig disse sager helt frivilligt og gratis, fik tilladelse til at opkræve et honorar på 10-20 kr. pr. sag.

Mund- og klovesygeepidemien i 1911-12 gjorde det klart, at veterinærvæsenets organisation måtte forstærkes, og i 1913 foreslog Rådet første gang Landbrugsministeriet, at der oprettedes et veterinærdirektørembede med et antal tilknyttede veterinærinspektører. Veterinærdirektøren skulle ifølge forslaget selvstændigt varetage den overvågning af husdyrenes sundhed, der hidtil havde ligget under Det veterinære Sundhedsråd. Rådet skulle iflg. sit eget forslag omformes, så det overvejende beskæftigede sig civile retssager, dyrplagerisager og sager vedrørende dyrlægers virksomhed, det vil sige Rådet ville få funktion som et veterinært retsråd. Veterinærdirektørembedet blev dog først oprettet i 1931. Første veterinærdirektør blev dyrlæge Gerhard H. Petersen, Karise.

Rådets årsberetninger er udkommet siden 1871, med større og mindre afbrydelser i rækken.

De plejer ikke at være forsynet med et forord, men Rådet synes, det burde markeres, at vi i 1991 har bestået i 140 år og at det desuden er 60 år siden, Veterinærdirektoratet ved sin oprettelse overtog Rådets hidtidige, overordnede opgaver vedrørende overvågning af husdyrenes sundhed. I de 60 år har Rådet fungeret som en uvildig rådgivende instans for det danske retsvæsen, især inden for sagsområderne dyreværn og handel med husdyr, ligesom vi har været rådgivende for Veterinærdirektoratet i sager vedrørende dyrlægers virksomhed.

Den 1. september 1991 træder den nye dyreværnslov i kraft. Denne lov vil naturligvis blive et vigtigt arbejdsområde for Rådet. Med loven etableres to nye råd under Justitsministeriet: Det Dyreetiske Råd og Det særlige Råd vedrørende Dyreværnsspørgsmål. Disse to råd vil være rådgivende for ministeriet inden for hver sit område. Det veterinære Sundhedsråd skal derimod fortsat varetage sine opgaver som et uafhængigt rådgivende organ for domstole og offentlige myndigheder.

Efter omstruktureringen af Veterinærdirektoratet i 1990 er Rådets sekretærfunktion overført til det nyoprettede juridiske kontor. Journaliseringen af sagerne er blevet ændret, hvilket har skabt mere overskuelighed over de mange typer af sager, Rådet får forelagt og har muliggjort en hurtigere bearbejdning af det materiale, der skal indgå i kommende årsberetninger. En oversigt over journalssystemet er anført i nærværende årsberetning.

Frederiksberg den 1. juli 1991

Knud Nielsen